

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS:

Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt. 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 hóra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilatkozás 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARHASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A kulisszák mögött.

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 26.

(y) Az a sugás-bugás, a mi most a ház folyosóin meghonosult, valóban példátlan. Az egyik teremben ép úgy mint a másikban folyik a tanácskozás, vitatkozás, értekezés, magyaráztatás és találgatás. Az eszmék azonban már annyira megérlelődtek, a szabadelvű pártnak minden tagja ma már annyira tisztában van minden eshetőséggel szemben az ő magatartásával és eljárásával, hogy tényleg beállt már egy bizonyos nyugalom; még az egymás iránti bizalmatlanság is, a mely néhány napig fennállt, teljesen megszünt.

Ez magyarázza meg azt a különös jelenséget, hogy daczára a sok kombinálgatásnak és az esélyek latolgatásának, aránylag nyugalom uralkodik, mely lehetővé teszi egy oly nagy fontosságú és mélyreható törvényjavaslatnak a képviselőházban való letárgyalását, mint minő az *állami anyakönyvek* behozataláról szóló előterjesztés, bár ezen tárgyalásnál néhány képviselő, igaz mind olyanok, kik a szabadelvű pártból kiléptek, a báró Münchhausen trombitájaként a kétszeri nagy vitánál befagyott, és a különböző polgári házasságra vonatkozó beszédét találja fel.

Az ultramontánok ugyan, legalább nyíltan, ujonganak, bár titokban meglehetősen nyomott hangulat uralkodik köztük; de ők tüntetőleg bizakodnak, sőt mitöbb, már bizalmaskodnak is, mintha abban a helyzetben volnának, hogy kegyeket osztogatnak. Török magukat a szabadelvű párti tagok után azon hiszemben,

hogy egyiket másikat tán mégis sikerül levernü lábáról.

De már is meglankadt a kedvük, mert észrevették, hogy kár minden erőlködésért; itt csakugyan nem lehet voksot vagy lelket vásárolni semmiféle ígérettel sem, még kevésbé fenyegetéssel.

Ezek az ultramontánok ugyanis egész biztosra veszik, hogy a korona nem fogja *Wekerle* miniszterelnöknek propositióit elfogadni és így kénytelen lesz a kabinet lemondani, új egyén lesz megbízva a kabinet alakítással és az nem lehet más, mint az ő körükből való.

Feltéve, hogy ez igaz lenné, mi következik ebből? Csak az, hogy úgy mint az utolsó hetekben, nap-nap egyik csalódás után a másik érte őket és különösen vezérüket, *Szapáry* Gyula grófot.

Kudarczot fog vallani az illető, a ki ebbe még csak bele is megy, ha ugyan van elég, a tudatlanságból származó bátorsága, hogy kísérletet tegyen ilyen lépésre.

A szabadelvűpárt tagjai, anélkül hogy e tekintetben egymással érintkeztek volna, úgy ezen eshetőséggel szemben egymással tanácskoztak volna, mintegy összeesküdtek, hogy ők semmi féle olyan kormánynak támogatására nem vállalkoznak, legyen az alkotya akárminő egyénekből, ha mindjárt szabadelvű pártiakból lenne is, — a mi természetesen ki van zárva — ha az új kormány egy hajszálnyira is eltérne a mostani kormány egyházpolitikai programjától, vagy ha az új kormány avval állna elő, hogy elakarja halasztani a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat megalkotását, mondjuk, őszig.

Ez a kérdés megérlelődött teljesen, ezt még kell oldani még e nyáron, minden

körülmények között; másképp alkotmányosan nem lehet kormányozni, vagy fel kell oszlatni az országgyűlést.

Még három nappal ez előtt azt lehetett hallani, hogy lesz tán 60 képviselő, a kit meg lehet nyerni a szabadelvű pártból, természetesen nem a legjavából; ha koalitionalis, vagy szabadelvű czégertű új kormány alakul, de a polgári házasságnak csendes eltemetésével.

Ma már azonban határozottan ki lehet jelenteni, hogy nem lehet többet, mint legföllebb 25 képviselőt elképzelni a szabadelvű pártban, aki hajlandó volna arra — de azis nagyon súlyos személyes befolyások és ígéretek mellett, — hogy elhagyja mai álláspontját, és elhatározhatná magát az új kormány támogatására — szóval senki sem képes ma ezen képviselőházban kormányt alkotni, illetőleg a többséget megszerezni, ha a kötelező polgári házasság keresztül vitelét el akarja ejteni vagy elhalasztani. Az összetartás és a meggyőződés heve oly nagy, mint minő 1867. óta a magyar képviselőházban nem volt tapasztalható még az 1867-es alapnak védelmében sem. Jól érzik a képviselők mindnyája, hogy itt Magyarország szabadságáról, állami fennhatóságáról, igazi hatalmi kérdéssről van szó, és hogy mennyire lelkesen támogatja ebben a szabadelvű pártot a szélső baloldal tulnyomó többsége, amely végre mégis csak szabadelvű, ezt mutatta a mai szavazás is, midőn *Polónyinak* minden fondorkodása daczára összesen nem többen mint hatan szavaztak az anyakönyvi javaslat ellen, a többi mind szinte tüntetőleg a javaslat mellett nyilatkozott.

A főrendiház ellenzékénél, úgy látszik már kezdik is érezni a delognak ezt

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Kilencz menyasszony.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Irtta: CSITT.

II.

Juliska.

Leóna férjhezmenetele azt az elhatározást érelette meg bennem, hogy ha te úgy, hát én is úgy. Ha ő férjhez ment, én meg fogok házasodni. Igen ám, de kit veszek el? Ez a kérdés foglalkoztatta leggyakrabban bizonytalan jövőm fölött aggódo lelkemet addig, míg össze nem akadtam egy téli estén a nagy város utcáján tovasiető második menyasszonnyal.

— *Juliskának* hívták, szőke volt, takaros volt és én megszerettem. Odamentem hozzá s ünnepélyes komolysággal ajánlottam fel neki kíséretemet s biztosítottam, hogy eldalem mellett még holdvilágos téli utcákon is biztonságban érezheti magát. Nem mondta nekem azonnal, hogy tolatkodom vagyok s így biztosra vettem a hódításomat. Egy pillanatig habozni látszott, hanem aztán elfogadta kíséretemet.

Ez a hódításom már sokkal nehezebben indult, de azért teljesen sikerült, mert messze mentünk. Úgy értem, hogy *Juliska* messze lakott és én egész a lakásukig kísérettem. A negyedik külvárosi utcánál kezdett csak bizalmasabb lenni irántam. Felhasználtam a kedves alkalmat s elmondattam vele az élettörténetét, mert jó ha eleve tisztában van vele az ember, hogy kit is vesz el voltaképpen feleségül.

„Apját elütötte a hajókötél, az anyja mosónő volt s éjszakai munkában meghűtötte magát”, hanem azért szerencsére életben maradt mind a kettő. A kis *Juliskát* négy aidozatokkal nevelték fel s tanították ki a varrásra, hogy kényelmes élete legyen. Nem osztom ugyan az öregek véleményét, de ők úgy voltak meggyőződve, hogy az egyetlen munka, a mely végzőjének keleti kényelmet biztosít, a varrás. Mikor a kis varróleány annál a passzusnál tartott, hogy milyen nagyon szeretek a szülői, időszerűnek tartottam közbevágni.

— Kettőn nem szerethetik magát olyan nagyon, mint a hogy én egymagam szeretem.

Belepirultam a vallomásba, de belepirult *Juliska* is. Az igen helyett, a melyet vallomásomra vártam, csak szemrehányást kaptam válaszul. Lesütött szemekkel mondta el, hogy

csak azért fogadta el a kíséretemet, mert azt hitte, hogy g a v a l l é r e m b e r vagyok, a ki nem üz gunyt egy szegény, védtelen leánnyal. Nagyban fokozta az ambíciómat az, hogy engem az a kis szőke leányka g a v a l l é r n a k és főleg e m b e r n e k nézett, holott otthon még mindig azt mondták nekem, hogy g y e r m e k vagyok.

A gavallér ember szavak után hétszerezs hévvel tudtam szeretni *Juliskát*. A lábaim már majd megfagytak a havas uton, hanem a szívem, az égett, valósaágos lánggal égett. Ismételtam a vallomásomat s kijelentettem, hogy az én szándékom nemcsak tisztességes, hanem és főleg: k o m o l y is.

Az ötödik utca kerítésének árnyékában haladtunk, mikor az újabb vallomástól már teljesen meghatott leánykát vakmerően öleltem magamhoz.

Akkor öleltem meg először egy reám néve teljesen idegen ember leányát s loptam le úde, harmatos arczáról egy kis — r i z s p o r t.

Ma hevesen köhögnek egy rizsporos arczra lopott csók után, de akkor nemcsak hogy nem köhögtem, hanem el sem bocsájtottam addig a leánykát, még vissza nem adta nekem a kapott csókot.

A hatodik utcáig, a melyben *Juliska* la-

a fordulatát és most a legújabb fogás a következő: Azt mondják — az egyházpolitikai reformjavaslatok létrejöttét már most, sajnos nem lehet megakadályozni, de meg lehet talán akadályozni azoknak gyors behozatalát, és keresztülvitelét, s a mi fő, meg lehet menteni a koronát egy oly kormánytól, amely diadala érdekében még radikálisabb reformokra fog vetemedni és az országot a legnagyobb bajba sodorja. Meg kell tehát menteni ettől az országot és a koronát egyaránt és oly compromisszum alapjára lépni, amely azonnal biztosítja, hogy ezen kormány, mihielyt meg vannak szavazva a javaslatok, visszalép és másoknak engedi át a tért.

Ezek az urak arra spekulálnak, hogy a szabadelvű párt annyira azonosítja magát a miniszterek személyiségével, és hogy másrészt a miniszterek annyira hatalomvágyók, hogy ilyenre sehogysem fognak ráállni, inkább elejtik a reformokat.

Pedig ebben is nagyon tévednek.

Csak tessék megszavazni a javaslatokat, sem a kormánynak, sem a szabadelvű pártnak nincsen semmi kifogása ez ellen, ha mindjárt áldozatul esik is a kormány e javaslatnak. Ugy sem képzelhető, hogy a szabadelvű eszmék ily diadala után új kormány alakuljon, a melyben *Wekerle*, *Szilágyi* és *Hieronymi* hiányzik.

Ami pedig *Csáky* grófot illeti, az úgy sem marad meg semmi módon a miniszteri székben, mihielyt meg vannak szavazva a javaslatok. A főrendiházi elnök helyét nem lehet őszig betöltetlenül hagyni és a javaslatok elfogadása után *Csáky* grófot kineveztetik főrendiházi elnöknek, még akkor is, hogyha a *Wekerle*-kormány érintetlenül megmarad. — Sőt *Tisza* Lajos gróf is uagyon kínálkozik nyugalomba és így e hely is be lesz töltenő.

A helyzet feszültsége már is engedett és nem telik bele 6 nap, tisztán fogunk látni: a politikai láthatár teljesen kitisztul.

BELFÖLD.

Ismét a főrendeknél.

A polgári házasságról szóló javaslat — mint értesülünk — már átküldetett a főrendiházhoz. A késedelmet az okozta, hogy a

szavazatok első összeszámlálása hibás lévén, a kiigazítás és hiteles megállapítás több figyelmet s némi időt vett igénybe.

A főrendek szavazata előtt.

A borsodmegyei illetőségű főrendek közül hatan: névszerint, *Kun Bertalan Zelenka* Pál püspökök, *Enrdördy Rudolf* gróf, *Vay Béla Radvánsky Géza* és *Béla* bárók a jövőben is, mint eddig, a reform mellett fognak állást foglalni, mint a liberáliszmus törhetlen hívei. A javaslat ellen szavazott két főrend, *Péchy Szilárd* és *Csáky-Pallavicini Zsigmond* közül, az egyik maga kijelenti, hogy az első szavazásnál csak az ígéret batása alatt élt szavazati jogával, a második alkalommal feltétlenül semleges lesz, mire nézve határozott és komoly ígéretét adta. A semlegesek: *Enrdördy István* gróf kir. főlovászmester és *Szirmai Alfréd* gróf, nem kívánván a nemzet és a főrendek közti összeütközést a végletekig vinni, kilépnek a semlegesség reájuk erőszakolt kötelékéből és a javaslat pártolói, illetve elfogadói közé sorakoznak.

Mi lesz?

— Bécsi lapok a helyzetről. —

Csaknem az összes bécsi lapok a magyar belpolitikai helyzettel foglalkoznak s jobbra bizakodnak a válság kedvező megoldásában, a *Wekerle*-kabinet maradásával.

Ime egy kis szemelvény.

„A „Neue Freie Presse“ „a helyzet Magyarországon“ című cikkében többek közt a következőket írja:

„Most már biztos, hogy *Wekerle* magyar miniszterelnök legközelebb Bécsbe fog érkezni. Miképen fogják fogadni, mit fog hazahozni onnét, azt nem mondhatja meg senki, az iránt legfeljebb találgatásokon törhetik rejőket a politikai körök.

Valahányszor eddig Magyarországon a politikai helyzet komoly fordulatot vett, mindig arról panaszkodtak, hogy az indító okokat titokteljes homályban tartják és mindent bizalmas partéretekezleten, vagy a minisztertanács titkos ülésein végeztek. Ezt a panaszt most nem fogják hangoztathatni, mert a mostani helyzetet a kíméletlenséggel határos nyíltsággal és őszinteséggel tárták föl. A *Wekerle*-miniszterium híven váltotta be a korona beleegyezésével 1892. évi november hónapban adott szavát. Mielőtt a magyar főrendiház a heves vitatkozásokra alkalmat szolgáltató házassági törvény fölötti újabb tanácskozásra összeül, a magyar kormányelnök megjelenik a korona előtt, hogy a kormány nézeteit fejtsse ki a helyzetről és a követendő szükséges rendszabályokról.

De mit fog a kormány cselekedni? Minden esetre azt fogja tanácsolni, hogy a házassági törvényt még egyszer terjeszszék az első kamara elé és provokálják újabb határozatát, mert hogy súlyt kölcsönözzön e lépésnek, szüksége van a törvényhozás minden egyéb tényezőinek beleegyezésére. Nem felel

kott, elhatároztuk, hogy egymáséi leszünk minden áron. Volt időnk hozzá elég, mert olyan hosszúk azok a külvárosi utcák, hogy minden leányért ma sem gyalogolnék végig rajtuk, pedig ma már nemcsak hogy nőgyűlölő nem vagyok, hanem határozottan szeretem a nőket.

Igy rendben lettem volna második eljegyzésemmel is, hanem egy bökkenője volt a dolognak. *Juliskám* ugyanis kijelentette, hogy jövődöbeii apósom a szocialisták jegyzője, a kinek a politikai elvei semmiféle urat nem vesznek be, még a familiába sem. Közel állottam a kétségbeeséshez, mikor hirtelen egy mentő gondolat villámlott meg agyamban s ez a szökés gondolata volt.

Hirtelen elképzeltem a középkor minden romantikáját s a mint elképzeltem, azonképen el is mondtam a *Juliskámnak*, a ki mód nélkül fellelkesült ugyan szövevényes terveimnek eléje terjesztett részletein, — hisz melyik 16 esztendőes varróleány nem rajong minden után, a mi regényes, — de annyira ismerte apjának szocialis nézeteit, hogy azok ellen még az én oldalam mellett sem hitte magát biztonságban és nem mert elhatározni a szökést párosán.

Azzal váltuk el, hogy ő a menyasszonyomnak tekinti magát, én pedig a vőlegé-

nyének tartom magamat s a mi végül szökési tervünket illeti, arra még alszunk egyet a részleteket majd megállapítjuk holnap.

Ez a holnap volt a megölője az én második szerelmemnek, ez választott el a második menyasszonyomtól.

Juliskám nagyon lehangolt és szótalan volt a következő estén. Hiába faggattam, hogy mi baja, nem mondta meg s az ötödik utcánál már arra kért, hogyne kísérem tovább, hanem addig akar mindennap elkísérhetem.

Különbben kimagasló alakom egy pillanat alatt kérdőjelle görnyedt s erélyes hangon tettem fel a kérdést:

— Miért?

— Mert ha az apám, a ki előtt tegnap férjhezmenésről beszéltem, együtt lát bennünket, hát akkor — azt mondta — eltöri a derekunkat.

Az örült szocialistának, a ki első sorban szocialista és csak aztán apa, ez a fenyegetése azonnal megértette velem, hogy a *Juliskám* is kedves nekem, én is kedves vagyok neki, hanem azért mégis csak kedvesebb mindkettőnknek a saját derekunk.

Igy lett fuocacs a második vőlegénységemnek s ez volt az oka annak, hogy harmadik menyasszony után kellett nézmem.

(Folytatása következik.)

meg azonban a mostani kormány óhajának, vagy a hajlamának, a Magyarországon úgy is fölülkerekedett főuri elemet számos örökös peerek kinevezése által még növelni, mert hogy mily mélyen gyökeredzik az országban még most is a *Moltke* bizalmas levelében hangoztatott uralma a nemességnek, arról kétségtelen bizonyosságot tettek épen a legutóbbi napok eseményei. Mindazonáltal a körülményekhez képest ez eszközt is igénybe kellene venni, ha a többi rendelkezésre álló garanciák nem válnak be. Alkotmányon kívül eső eszközök kizárva.

Mint hogy most már nem csupán a házassági törvény forog szóban, hanem a pártok közti élet-halál haroz: nem hiányzik az igyekezet, hogy a dolgok állását titokteljes sugdosások, hírlélek és föltevések által elhomályosítsák. A föltevések közt leginkább elterjed a koalíció, a kompromisszumról szóló hír. Azt állítják, hogy *Szapáry Gyula* gróf és *Apponyi Albert* gróf már teljesen meg egyeztek egymással. A két politikusknak az utóbbi napokban tanusított magatartása ugyan e mellett szól, de még föl is tételezve, hogy a két államférfiu politikai szótárában nem fordulnak elő a „soha“ és „lehetetlen“ szavak: a parlamentaris számszerű erőmérkőzés egészen más eredményt mutat. Ugyanis a kilépettek, kik *Szapáryt* vallják vezérüknek, 80 szavazatot képviselnek, az a csoport, mely fölött *Apponyi* rendelkezik, azzal a tizzel együtt, ki a polgári házasság mellett szavazott, 62 képviselőt számít, mi összesen 92 szavazatot tesz. Ily csapatall azonban nem lehet arra gondolni, hogy többséget lehessen alkotni a magyar képviselőházban. Számítanak arra, hogy a szabadelvű párt gyöngébbjei, ingadozói is átjőnek, kik a hatalom fele szoktak hajolni.

A szabadelvű pártot nem szükséges ily megalázó gyanusítás ellen megvédelmezni, különösen nem most, midőn a legválságosabb viszonyok közt megbiznatoságának oly fényes tanuságát adta és midőn *Wekerle* igazán szabadelvű programja által mintegy megifjodott. De még ha fölteszszük is, hogy száz tagja lenne a szabadelvű pártnak, ki minden jövődö kormányának rendelkezésére bocsátaná magát, még akkor is a szavazatok oly vegyülékét nyernék, mely sokkal csekélyebb lenne a mostani többségénél, nem is említve, hogy a nemzeti párt milyen irányzatot hozna az ily többségbe. Az ily párt tehát olyan ellenzékkel állana szemben, mely a mostani miniszterek vezérlete alatt az előbbeni többségnek legkiválóbb elemeit egyesítené magában, a kik a közjogi ellenzék szabadelvű férúival minden következő kormányt a legeslegesű szavazás alkalmával, a bizalmi kérdés fölvetésénél a föld színéről elsepernének. A szabadelvű párt tagjai, a *Tiszák*, *Széll Kálmán*, az *Andrássyak* és a többiek, egész befolyásukkal és személyes híveikkel teljesen szolidarisoknak nyilvánítják magukat a *Wekerle*-kormánnyal és elvannak határozva ez esetben az ellenzékhez átmenni.

Ami végül a kompromisszumot illeti, ilyennek létrejöttére nemcsak minden hajlandóság, de minden alap is hiányzik. A kompromisszum hívei — kiknek egyik része a szükségbeli, másik része a fakultatív polgári házasság mellett nyilatkozik — egész csöndesen megegyeztek abban, hogy az egyházpolitikai kérdéseket leveszik a napirendről, azzal az ürügygyel, hogy előbb a közigazgatási reformot kell keresztülvinni. Új választás kiírásáról nem akarnak tudni, mert az világos, hogy a választókra való hivatkozás oly képviselőházat teremtené, melyben a közjogi radikalizmus volna tulsulyban.

A legújabb jelszó: a felsőházban való második szavazásnak őszig leendő elnapolása. Ez a jelszó a reform elleneseinek táborából származik és abból a kényelmi szükségletből ered, hogy a delegáció ülésének tért kell teremteni. De ezzel ki van mondva fölötté az ítélet.

A *Wekerle*-kormányra az úgy ily állása mellett azon politikai és erkölcsi feladat hárul, hogy döntő helyen a helyzetet a maga teljes valójában föltárja és lelépjen, hogy mások is hozzájárulhassanak a tényállás tisztázásához, habár hivatalaikról lépve is urai maradnának a helyzetnek. A folyó hét végén tudni fogjuk, vajjon Magyarország a legsúlyosabb válságok egyikének előestéje előtt áll-e,

vagy a Wekerle-kormány hivatalos lesz-e föladatát folytatni. A klerikális ellenzők, kik még 24 órával ezelőtt oly elbizakodottak valának, most már valamivel hajlandóbbak az utóbbi lehetőséget megengedni, de ez esetben sem fog eltűnni minden kétség a parlamentáris légkörből.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 25.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár, Eszterházy Kálmán, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi és Szilágyi Dezső.

Hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

A jegyzőkönyv felolvasása után felszólt

Herman Ottó sajnálattal látja, hogy a jegyzőkönyvben nincs nyoma az általa multkor szóba hozott szavazás helyreigazításának és ezért most a jegyzőkönyvbe felvétetni kéri a szavazás helyreigazítását. (Helyeslés.)

A ház a helyreigazítást elfogadta s aztán hitelesítette a jegyzőkönyvet.

Elnök: Bemutatom . . . (Szederkényi Nándor az elnök háta mögött beszélget.) Csendet kérek, t. ház! Lehetetlen az előterjesztéseket megtenni, ha itt a hátam mögött is zaj van. (Helyeslés és zajos derűtség.) Bemutatom a főrendiház izenetét az elfogadott javaslatokról. (Helyeslés.)

Az állami anyakönyvek.

A részletes tárgyalás során a 3. §-nál felszólt Madarász Imre s kijelentve, hogy ő a javaslatot általánosságban elfogadta, mert az feltétlenül szükségesnek tartja, de egyben figyelméztet arra, hogy az anyakönyvi kerületek tulságosan ne legyenek nagyok, mert ebben a nézetben nagyon nehéz lesz az anyakönyvekre vonatkozó bejelentések elé fölötté sok akadály gördül. Azért tehát a szakaszba felvétetni kéri, hogy a kerületek beosztásában a decentralizációja a lehető legmesszebb érvényesítendő. (Helyeslés.)

Babó Emil nem akarja engedni a belügyminiszternek azt a korlátlan hatalmat, hogy ő teljesen függetlenül és kénye-kedve szerint járjon el az anyakönyvi kerületek beosztásában, a székhelyek megállapításában. Csongrád megyére nézve kevesli az anyakönyvi kerületeket és épen azért indítványozza, hogy több kerületet szervezzenek. Kéri továbbá, hogy ne a miniszter, hanem a törvényhatóság állapítsa meg a kerületeket. (Helyeslés balfelől.)

Hieronymi Károly belügyminiszter elismeri, hogy nagy könyűség volna a közönségre, ha minden község külön anyakönyvi kerületet képezne. De van egy másik szempont is, mely az anyakönyvek pontos, megbízható vezetését követeli. Ha tehát ő lehetőleg teljesíteni kívánja Madarász kérését kénytelen egyúttal ezt a felhozott másik szempontot is respektálni. Kéri tehát a módosítás mellőzését. (Helyeslés jobbfelől.) Babóval szemben megjegyzi, hogy a belügyminiszter keze nagyon meg van kötve és így a módosítást nem fogadhatja el. Ami Csánádmegyét illeti, annyi anyakönyvi kerület lesz benne, ahány közigazgatási egysége van a megyének. (Helyeslés jobbfelől.)

Hermann Ottó hivatkozik példákra és ezekkel azt indokolja, hogy miért kelljen a népnek a központba menni és miért ne menyjen az anyakönyvvezető a községekbe? A miniszternek van gyakorlati érzéke és épen ezért ajánlja figyelmébe ezt a kérést. (Helyeslés.)

A szakaszt a Ház változatlanul elfogadta.

Az 5. §-nál Tóth János azt kéri, hogy előbb a 6. §-t, azután pedig az 5. §-t tárgyalják, mert előbb kell az elv fölött dönteni, az pedig a 6. §-ban van. (Helyeslés.)

Hieronymi Károly hozzájárul a kérés teljesítéséhez.

A Ház elfogadta az indítványt.

A 6. §-nál Tóth János a 6. §-nál pártja álláspontját jelzi a kinevezési rendszert illető-

leg, s a szakasz törlesztésével a kinevezés helyett választást ajánl és ehhez képest módosítást ad be.

Hieronymi Károly belügyminiszter ezúttal nem akar a kinevezés és választás elvi különbségének taglalásába bocsátkozni, de szerinte még azok is, a kik a választási rendszer hívei, teljes megnyugvással fogadják el, a 6. §. rendelkezéseit, miért is annak változatlan elfogadását ajánlja.

A szakaszt változatlanul elfogadják.

Az 5. §-nál Madarász Imre hibásnak tartja azt az intézkedést, mely szerint egy anyakönyvi kerületben 10-15 község is lesz. Erkölcsei veszedelmet is lát ebben, mert lesznek szegény felek, a kik nem menetnek el mesz-szi községekbe, s ez a törvénytelen házasságokra vezet. Módosítást ad be, hogy legalább minden községben legyen egy anyakönyvvezető.

Jellinek Arthur előadó nem járulhat ehhez a módosításhoz már csak azért sem, mert sohasem fordulhat elő az az eset, hogy 10 község közül egy anyakönyvi kerülethez legfeljebb 5-6.

A §-t változatlanul elfogadják.

A 9. §-nál Veres József a szakasz kihagyását ajánlja. Különösen nemzetiségi vidékeken oly kevés az intelligencia, hogy a lelkészek kinevezhetését okvetlenül fenn kellene hagyni.

Madarász Imre a liberalizmus elvével egyáltalában nem tarthatja összeegyeztethetőnek, hogy egy intelligens osztály minden ok nélkül meg legyen fosztva bizonyos jogok gyakorolhatásától. Nem fogadja el a szakaszt.

Hieronymi Károly belügyminiszter nem járul hozzá a szakasz kihagyásához, mivel a lelkész mint anyakönyvvezető összeütközésbe jöhetne az egyházi törvényekkel, különben is az az intentió, hogy az állami és egyházi funkció ezen a téren külön választassék. Nem látja be, hogy ez a §. mivel sértené a liberalizmust, s azért kéri változatlan elfogadását.

A Ház a §-t elfogadja.

A 14. §-nál Mülek Lajos az utolsó bekezdés módosítását kéri.

Hieronymi Károly belügyminiszter az eredeti szöveg fentartását kéri.

A §-t változatlanul elfogadják.

A 32. §-nál Mülek Lajos kijelenti, hogy nem járul hozzá ahoz, hogy az anyakönyvvezetéssel járó költségeket a községek viseljék. Ilyen értelemben módosítást nyújt be.

Onody Géza konstatálja, hogy a Ház nem határozatképes.

Elnök szerint száz képviselő jelen van.

Jellinek Arthur előadó a szöveg változatlan fentartását kéri, mert ez a községek újabb megterhelésével nem jár. A község csak a szabad helyiséget, fűtést és világítást köteles adni, ez pedig úgy is meg van.

A szakaszt változatlanul elfogadják.

A 66. §-nál Teleszky István indítványozza, hogy a szakaszhoz pótlásul ez irassék. A 6. §. esetében az anyakönyvi kivonat és a házasságkötés napja is bejegyeztessék.

A §-t ezzel a módosítással fogadták el.

79 §-nál Teleszky István módosítást nyújt be, hogy az anyakönyvi kivonatok másodpéldánya a belügyminiszterhez küldessék fel.

A módosítást elfogadták. A javaslat többi szakaszát is változatlanul elfogadták (Zajos éljenzés.) A napirend megállapítása után az ülés véget ért.

Ülés vége d. u. fél 1 órakor.

IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 762.5 milliméter, délután 2 órakor 758.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 17.1, délután 2 órakor C° + 26.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 1. délután 2 órakor DN. 4. Felhőzet: reggel félborult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 26. —

Eső. — Hőszűnyedés. — Zivatarok.

HIREK.

Május 26. Szombat. Róm. kath. naptár: Fülöp. — Protestáns naptár: Fülöp. — Görög-keleti naptár (május 14.): Izidor. — A nap két 4 óra 0 perczkor, nyugszik 7 3/4 a 22 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10-12 és délután 2-5 óráig; B emelet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton; 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: Polgári iskola. Földszint.

Június 2. Az aradi kir. főgymnasium és állami főreáliskola majálisa a csápai erdőben.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felé indul:</i>		<i>Budapest felé érkezik:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vr. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad d. e.	11.30	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.20	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.30	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.45	Gyorsvonat este	6.55
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	7.—
Soborsin d. u.	2.30	Személyvonat d. e.	11.—
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felé:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.25	Személyvonat d. e.	9.44
Vegyesvonat d. e.	11.35	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.58	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felé:</i>	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.50
Személyvonat d. e.	9.—	Személyvonat este	6.45
Vegyesvonat d. u.	4.20	Személyvonat este	10.—
<i>Gurahoncz felé:</i>		<i>Gurahoncz felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.—
Személyvonat d. u.	5.23	Személyvonat este	6.50
Vegyesvonat d. u.	12.30	Vegyesvonat d. e.	11.43

— Személyi hír. Leszka y András szinigazgató hétfőn Nagyváradra utazik s a széken végéig ott marad.

— A hivatalos lapból. A király Gerbicz Miklós 2. számú szekerész ezredbeli őrnagynak, valamint a törvényes utódainak a magyar nemességet a „fehérhegyi elönnével díjmentesen adományozta.

— Urnapi körmenet. Urnapján a minoriták aradi templomában délelőtt 9 órakor Ballay Adám házfőnök Csák Csirjék, Kiss Gyula Zárkövy Bonifác és Fejér Aladár áldozárok segédlete mellett ünneplést mondott, mely után körmenet indult a Darányi Tedeschi, Dományi féle házaknál és az első aradi takarékpénztár kapujában felállított oltárhoz, a melyek előtt az Urnapjára rendelt evangéliumok olvastattak. A baldachint Rozmanith Albert, Steigerwald Alajos, Müller József és Pakszian Sándor polgárok vitték. A körmenetben Dományi József, Marschal Lajos dr., E. Illés László, Lukácsy Miklós, Nyári Béla, Bujas Sándor; zászlóik alatt a czehek, a hadastyánegylet zászló alatt és zenekarral, a hadászegylet és nagy közönség vettek részt. Az urnapi körmenetnek háromnegyed 11 órakor volt vége.

— A fogadások vége. Báró Atzél Béla az utóbbi időben többekkel fogadott jelentékeny összegekre kétszeres pénzben arra, hogy a polgári házasság a főrendiházban másodszor is megbukik. Nagy szenzációt keltett tegnap délelőtt a ház folyosóján az, hogy az ott megjelenő báró Atzél Béla mindazoknak akikkel fogadott bántépényt fizetett s így azok a fogadások ma már nem állnak fenn. Igen természetes, hogy a báró e tényéből arra következtetnek, hogy a törvényjavaslat immár keresztülmegy a főrendiházban is.

— Csánádmegye a szocializmus ellen. Csánádmegye közigazgatása — mint nekünk levelezőnk jelenti — sürgős felterjesztést intéz a kormányhoz a közigazgatási bizottság a munkás mozgalom legyőzésére az alábbi törvényhozási és körendészeti rendszabályokat ajánlja:

1. A napszamos mindennemű adó viselése alól felmentendő. 2. Vagyontalan munkásnép részére kisebb haszonbér telek adandók. 3. Inés-pénztár államiag szervezendő; nyomorultak, betegek, elhagyatott munkanélküliek ebből segítettők. 4. Az Alföldön a gyár- és ipar meghonosítandó. Ezt várják törvényhatósági uton.

A közrendészetet illetőleg kívánják: a szocialis sajtó megfékezését vagy megrendszabályozását; Békés, Csongrád és Csanádmegyékben az államcsendőség szervezését. Makón és Battonyán állandó katonaságot, ezen felül Makón csendőrpáncsnokságot kérnek. A veszélyeztetett pontokon pedig a gazdasági egyesületektől azt várják, hogy közvetítsék a birtokok és munkások közötti szerződést, állapítsa meg a szolgálmányt, munkabért; az aratási és cséplési részt a helyi viszonyokhoz képest szabályozzák.

— Az aradi izr. hitközség választó polgáraihoz. Polgártársak! F. hó 27-én ejtetik meg a hitközség képviselő testületének megválasztása. A tapasztalat megmutatta, hogy az eddigi választások bizonyos clique önhatalmu és önkényszerű kandidálása folytán ejtettek meg, és ez által a közóhaj meghamisításával erőszakoltatott reánk a bizalmunkkal nem bíró képviselő testület. Polgártársak! Mi megelégtünk ezt az eljárást, és nem fogunk nyugodni, míg az igazi közakarat a választásoknál érvényesülni nem fog. Polgártársak! jelenjünk meg minél számosabban a f. hó 26-án d. e. 11 órakor az iparosok termében megtartandó nagy értekezleten, és mutassuk meg, hogy a hamisítatlan a közjót hangoztató közakarat diadala fog jutni. A választás ellenőrzésére kiküldött harminczas bizottság.

Felhívás. Az aradi izr. hitközség összes választó polgárai felhivatnak, hogy ma szombaton május hó 26-án az iparosok termében megtartandó nagy értekezleten minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. A választás ellenőrzésére kiküldött harminczas bizottság.

— Mikor a hivatalos lap beszél. A derék öreg „Budapesti Közlöny“, az árverések, csődök gondnokságok és megkeresési hirdetmények hűséges közlője, vajmi ritkán szokot érdekes lenni. Tegnap a helyzet magaslátára emelkedett. Mindenekelőtt elkarentálta néhai jó Vay Miklós bárót, azzal a hirdetéssel, hogy az elhunyt „neve a főrendek lajstromából kitöröltetett“. Azután pedig — itt jön a helyzet magaslátára való emelkedés: tudomásul hozza, hogy Zichy Henrik gróf, ifjabb Zichy János gróf, Kemény Arpád br., Széchényi Géza gróf, Esterházy Pál gr. örökös jogu főrendiházi tagok neveit, az igazoló bizottság jelentése alapján, a főrendek jegyzékébe pótlólag beiktatták. Lesz-e még több Zichy?

— Intézői kinevezés. La Roche Béla mezőhegyesi állami gazdasági tisztviselő ugyanoda intézővé neveztetett ki.

— Kéjvonalat Menyházára. F. évi május hó 27-én, azaz vasárnap, az aradi és osanádi egyesült vasutak igazgatósága Aradról a menyházai fűrdőbe és vissza a kéjvonalat rendez. E kéjvonalra a menetárat több mint 60%-kal leszállította az igazgatóság azon célból, hogy Aradváros közönségének alkalmat nyújtson vármegyének e kies fekvésű fűrdőjét minél nagyobb számban felkeresni. A kéjvonalra a következő tudnivalókat teszi közzé az igazgatóság:

Menet: Indul Aradról reggel 5 óra 30 pkor, Uj-Szt.-Annáról 6 óra 09 pkor, Pankotáról 6 óra 46 pkor, Borosjenőből 7 óra 26 pkor, Borossebesből 8 óra 20 pkor, Erkezik Menyházára d. e. 9 óra 37 pkor. Jövet: Indul Menyházáról este 6 óra 06 pkor, érkezik Borossebesbe 7 óra 16 pkor, Borosjenőbe 8 óra 13 pkor, Pankotára 8 óra 52 pkor, Uj-Szt.-Annára 9 óra 30 pkor, Aradra 10 óra 09 pkor. A kéjvonalra váltott menettérti-jegyek vissza a utazás céljából még a május hó 28-iki rendes személyvonatokhoz is érvényesül birnak. Visszaútdarabok a menetjegyek Menyházán a pénztárnál lebélyegeztetendők; ennek elmulasztása esetén a menetjegy érvényét veszti. I. osztályú utasok számára kényelmes termes kocsik fognak a menyházai vonalra rendezésre állani. Menettérti jegyek ára: Aradról, Zimánd-Ujfaiuról,

Uj-Szt.-Annáról oda és vissza I. osztály 3 frt II. osztály 2 frt, III. osztály 1 frt 50 kr. Világosról, Muszka-Magyaradról, Pankotáról oda és vissza I. osztály 2 frt 40 kr, II. osztály 1 60 kr, III. osztályban 1 frt 20 kr, Ternova-Kurtakérről, Apatelekről, Borosjenőből, Bokszeg-Beérlől, Repaszegről oda és vissza I. osztály 2 frt, II. osztály 1 frt 40 kr, III. osztály 1 frt. Mintán a Borossebes-Menyházai vonalon csak bizonyos számú utas szállítható, a menetjegyek már előre és pedig május hó 26-án azaz szombaton déli 12 óráig az állomásfőnököknek (Aradon az állomási képviselőségnek a pályaudvaron) megváltandók, miután később jelentkezőknek jegy csak akkor fog kiszolgáltatni, ha hely még áll rendelkezésre.

— Képviselő kirándulása. A mezőhegyesi állami ménésintézet megtekintése céljából közel száz országgyűlési képviselőből álló társaság indul szombaton délután 1 óra 55 perczkor az ugynevezett román exprezsvonattal a budapesti keleti pályaudvarról. A társaság, melyben mint házigazda a földmivelésügyi miniszter is részt vesz, hétfőn délben indul hazafelé Mezőhegyesről és Szegedet utba ejtve, este 8 óra 25 perczkor érkezik a nyugati pályaudvaron Budapestre. A vendégeket Kétegyházán az arad-csanádi vasutak különvonata fogja várni. A társaság, melyet gróf Bethlen András földmivelésügyi miniszter, mint házigazda szintén leutazik Mezőhegyesre, hétfőn délben indul haza Szegeden át s este 8 óra 25 perczkor érkezik vissza a budapesti pályaudvarba.

— Vonatkésés. Csütörtökön este kellemetlen meglepetésben volt részük a hegyaljáról Aradra utazóknak. Az esti rendes személyvonat Mondorlak és Glogovác állomások között nyílt pályán hirtelen megállott s a mozdony szaggatott fűtyökkel vészjelt adott. A vonat nagyszámú utasai rémülten futottak az ablakokhoz s csak azután nyugodtak meg, miután kiderült, hogy az ő csak azért állította meg nyílt pályán a vonatot, mert egy lefékezett kocsikereke a surlódás következtében meggyulladt. A vonat egy óra késéssel érkezett Aradra.

— Katonaorvosi kinevezés. Bund Henrik aradvárosi főszámvevő fiát, Bund Arpádot, — ki a bécsi közokmányban a világhírű Braun dr. nőgyógyászati osztályában működik s képezi ki magát, mint a nőgyógyászat és szülészet különleges orvosa: — a király a 39-ik hadosztály tüzér-ezred tartalékában segédorvossá nevezte ki.

— Tanulók kirándulása. Az aradi kir. főgymnásium IV és VI-ik osztályának 56 növendéke Nagy Sándor és Lejtényi Sándor tanárok vezetése alatt f. hó 24-én Urnapiján a milovai völgybe torna és természetrajzi kirándulást rendezett. A tanulók Aradról Radnáraig vonaton tették meg az utat s Radnáról Sojmos községen keresztül először a sojmosi vármokra kapaszkodtak föl. Innen egy órai pihenés és a reggeli elkötése után a hegyekbe leereszkedve az országuton és a réteken keresztül a milovai örházhoz mentek hol Mairovitz radnai fakereskedő telepén fél órai pihenőt tartottak. Innen a vendég szerető Mairovitz család szivességéből 6 faszállító kocsira ültek s az ipar vasuton a regényes szépségű milovai völgyön keresztül egészen a Székely-forrásig fölmentek hol a főhadi szállást ütötték fel. Itt folyt le az ebéd vidám hangulat között, mely után a rovar és növénygyűjtés vette kezdetét. Délután 4 órakor a kis lejtős vasuti kocsikon villámgyorsasággal ereszkedtek le a völgybe, honnan gyalogszerrel szép erdősegen és az országuton keresztül Radnára vissza gyalogoltak. A sojmosi vármok alatt az a kellemetes meglepetés érte a kirándulókat, hogy Himpfner Béla főgymnásiumi igazgató eljűk jött s velük együtt tette meg a hátra lévő utat Radnára, honnan az esteli vonattal a legszebb rendben Aradra indultak a logkisebb fáradtság jele nélkül.

— A második ovoda. A kaszautcai külvárosi ovoda építkezési munkálata már közel állanak a befejezéshez. A tanterem és mellékhelyiségei készen vannak, s most az óvónő lakásának befejezésén folyik a munka.

A második ovodát a jövő hóban fogják megnyitni.

— Nyílt levél az időjáráshoz. Bolondokat cselekszik az időjárás akárcsak a részeg ember. Szeszélyeivel hol megkacagtatja, hol megboszantja az emberiséget. Egyszer kiderül az ég és a tavaszi nap sugarak épen úgy aranyozzák be a mezőt és virágokat, a mint ez minden becsületes novellában megírva van; máskor meg csapkodni kezdi a záporosó az aszfaltot és szemtelenkedő cseppeivel elűz onnan minden tavaszi eleganciába burkolt gavallért. Többek között egy levél érkezett szerkesztőségünkbe, a melyben tudatják velünk az időjárás áprilisi mivoltát. A levél beküldőjének valószínűleg az volt a célja, hogy végre a lapok útján is figyelmestessük az időjárást, hogy ne bolondozzék. A mit ezennel meg is cselekedtünk olvasóink megnyugtatóására.

— Kereskedő ifjak figyelmébe. Értesitem a kereskedő ifjak köznevelődési körének t. tagjait, hogy a nyári hónapok alatt a könyvtár hetenkint egyszer és pedig minden szerdán este fél 9-től fél 10-ig áll rendelkezésükre. Reich Jenő könyvtárnok.

— Aradi iparos győzelme. Az aradi megyei lovassági laktanya összes bádógosmunkáira számos, budapesti, bécsi és pozsonyi czég pályázott. A munkálatokat az összes pályázók közül Weil Alajos törekvő és jönevű iparos nyerte el.

— A vizesi út. A vizesi 10 km. hosszú utat egy további kilométeren serényen tolynak a kőalpozási munkálatok, a melyeket Pellegrini Dávid fogatosít. Az utat a jövő évben kiépítendő 1300 méternyi részével egészen a forrai iratosi határig lesz kőalpozva.

— Értesítés. A szegedi országos torna ünnepélyen résztvevő tagtársakat tisztelettel értesitem, hogy az inulás az Arad csanádi vasuton ma d. e. 4 órakor történik. A kedvezményes jegyeket és a jötvényeket az induló haznál osztják ki. Aradon 1894. évi május 26. Nagy Sándor titkár művezető.

— Új építkezések. Aradváros tanácsa újabban a következő építkezéseket engedélyezte. Magyarai Ferenc Zrínyi utca földszintes utcza lakház; Gelcz Konrád Sina utca földszintes udvari lakház; Bojtor Demeter Akác utca földszintes udvari lakház; Medveczky Ede Vécsey utca földszintes utcza lakház és Illmann Laura Holt-Maros utca földszintes udvari lakház.

— Nyomott üzleti világ. Orosházán nem valami jó idő jár a kereskedőkre. Rövid időn belül három tekintélyes kereskedőnek kellett bezárniok üzletüket, és pedig Schweighoffer Lambertnek, Wandlik Jánosnak és Wiltsek Antainak.

— Lemondás? Szoboszlón, néhány nap óta erősen tartja magát az a hír, hogy Polónyi Géza képviselő mandátumáról már a legközelebbi jövőben le fog mondani. A szoboszlóiak üdvözlő küldöttséget szándékoznak Polónyhoz meneszteni, ha csakugyan — lemond. De hát lemondani, lemondani, könnyű nektek azt mondani!

— Megszökött váltóhamisító. Szombathelyről jelentik; Baracs Henrik, a Dunántuli szerkesztője fivére és barátjai nevére több ezer frt értékű váltókat hamisított s sok ezer forintnyi adóság hátrahagyásával megszökött. A törvényszék körözötti.

— Játsva a halálba. Pozsonyban szerdán a Ferencz-József hid mellett vígan játszott két fiu a tutajokon. Arra haladt egy gözhajó s a tutaj tánczolni kezdett. Az egyik fiu Blumel Frigyes elvesztette az egyensúlyt s beleesett a Dunába. Társa javeszkelve futott a partra segítségért; néhány hajós azonnal kereste is a fiut, de nem akadta rá.

— Magyar főuri nász külföldön. Bathyan Margit grófnőt a napokban vezette oltárhoz Veveyben Rosen Gregor báró, az orosz császári gárda ezredese és svájci oroszkatonai kiküldött. A menyasszony Bathyány László gróf és neje, Bathyány Irma grófnő csillagkeresztes hölgy leánya és özv. Bathyány Lászlóné grófné, szül. Festetics Zelina grófnő unokája. A vőlegény az orosz czár főudvarmestereinek unokaöccse.

— Egy ujságíró halála. A vidéki hírlap-irodalom egyik buzgó, tehetséges tagja: Gold Lajos halt meg Pápan 25 éves korában. A tehetséges ifju először a „Pápai Lapok“-ba dolgozgatott, s a múlt évben Salzer Aladarral a Magyar Ujság mun-

katársának „Papai Független Ujság“ czim alatt egy lapot is indított, melynek mindvégig tulajdonosa és felelős szerkesztője volt. Hosszu ideig betegeskedett míg végre megváltotta a jótékony halál.

— **Kisiklott vasuti kocsi.** A Veszprém-ből tegnap reggel induló személyvonat egy I. II. osztályu kocsija nem messze a veszprémi pályaudvartól tengelyágytörés folytán kisiklott. A kisiklott kocsit a lokomotív mintegy négyszáz méternyi távolságig magával ozipelte, mert csak akkor vették észre a balesetet. A kocsin ülők rémtületet leszámítva, baj nem történt. A kisiklott személykocsin utazott Szogyény is, a berlini nagykövet öccse.

— **Feltékeny zebra.** A párisi Jardin des Plantesban végre martak tegnap reggel a zebraék etetőt, ki a ketrecz kitisztogatása végett ketreczükbe benyitott. A zebraék feltékenységből dühödtek fel az etető ellen. A him zebraék már huzamosabb idő óta fogvicsorgatva fogadták az etetőket, kiktől félteni kezdték nőtényeiket. Tegnap reggel, hogy La Brouche etető ismét belépett a ketreczbe a him zebraék fenyegető magatartással fogadták és mikor az etető ennek daczára sem vonult vissza, az egyik him zebra neki rohant és váliába harapott. A másik etető elfoglaltsága miatt nem mehetett társa segélyére. Végre egy felügyelő szabadította ki az etetőt a dühöngő zebraék ketreczéből, de a megvadt állatok ezt is összemarták.

— **Mióta káromkodnak Magyarországon?** Erre a kérdésre a legtöbb magyar azt felelné, hogy mióta meg van Magyarország. Mert eltagadhatlan tény, hogy erősen káromkodó nemzet vagyunk. Annaira belénk van oitva ez a virtus, hogy szinte már sok. A magyar parasztnak még a dicséretében is benne van a káromkodás, ugyanarra, hogy talán nem is képes azt mondani valaki felől, hogy „derék ember“. Ha ilyen kijelentést akar tenni, a legtöbb esetben meg is toldja. Olyan módon, hogy bizony alig van közönet benne, mert a dicsérete ilyen formán fog hangzani: „Annyi bizonyos, hogy derék ember, ússzon bele a háta közepébe a mennydörgös mennykő.“ Olyan hatalmasan tudnak káromkodni s olyan gyakran tesszük, hogy az ide vetődő idegen ezt tanulja meg legelőször. Az osztrák tartományokból ide kerülő bakatiszt pláne sokra viszi ebben a tekintetben. Kolostorban nevelt s az életbe egyszerre kipottyantó fiatal uraknak a szeme is szikrák hány, ha egy őrmestert káromkodni hall. Ugy ki tudják már azt minálunk osztráknál igazán, hogy a netovábbját képes minden néven nevesendő káromkodásnak. Megszólal abban a neki veszekedett fantázia is. Hát a magyar történelmi társulat közlönyében a „Századok“ ban most arról cikkeznek Lebockzy Tivadar, hogy „mióta káromkodnak Magyarországon?“ Uána nézett a dolognak (már t. i. annyira, amennyire ez lehetséges) s arra a kissé naiv és hihetetlen eredményre jutott, hogy nálunk — csakis a mohácsi vész után kezdtek el káromkodni a magyarok. Mikor a válságos, szomorú idők következtek be s mikor tulságosan el volt keseredve a magyar. Legalább erre mutat az, hogy ez időtájjban hozták az első, ősmert törvényt a káromkodások ellen. Hát ha szökre időntelen marad is az a kérdés (s minthogy az marad,) hogy mióta káromkodnak Magyarországon: az kétségtelen, hogy a káromkodókat 1563-ban kezdték büntetni, a mikor a pozsonyi országgyűlés megalkotta a 42-ik törvénycíkket. Ez időtől kezdve azután egyre-másra hozták az ilyen törvényeket, de természetesen eredménytelenül, mert a busuló magyarok debogy eskítették ezzel a szokással. Nem érdektelen, hogy a káromkodást a katonák között is igyekeztek elnyomni; épen ott, a hol ez a furcsa virtus a legnagyobb tökélyt érte el s a hol most is a lehető legnagyobb színvonalon áll. A Bach-korszakban megtörtént, hogy a tulságosan is lelkiismeretes szandárok olykor-olykor a káromkodókat följelentették, de hiába, mert a bírások meglehetősen tisztán élvén a magyarországi állapotokkal, azt mondták ki, hogy a káromkodás a magyar embernek második természete s így a közönséges cikornyás káromkodás gonosz szándéku bünténynek nem minősíthető. A mi nagyon helyes okoskodás volt, mert ha a káromkodó magyarokat mind megbüntetnék, akkor aligha volna köztünk — „büntetlen előéletű“.

GYÁSZROVAT.

† **ö. v. Mahelka Antalné,** elhunytáról vettük összeinte részvétellel az alábbi gyászjelentést: Mahelka Károlyi saját, ugy számos rokon, ösmerős és jóbarátai nevében is fájdalommal szívesen jelenti a felejthetetlen jó anya, rokon és barátónő ö. v. Mahelka Antalné szül.

Russz Johannának, 1894. évi május hó 25-én, reggeli 9 órakor, életének 60-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei május 26-án, d. u. 5 órakor fognak Vadászfűrt-utczá 12-ik számú házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyázmise áldozat pedig május 28-án, d. e. 8 órakor fog a helybeli L. Minorita-atyák szentegyházában az egék Urának bemutatattani: Arad, 1894. május 25. Nyugodjék csendesen!

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) **Az aradi Ipar- és népbank hitelegylete** folyó évi május hó 27-én délelőtt 10 órakor, a bank emeleti tanácstermében teljes ülést tart. A teljes ülés tárgyai: 1. A teljes ülési jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldött bizottság kinevezése. 2. A hitelegyleti bizottmány az 1893. évről szóló jelentése az egylet viszonyairól. 3. Az 1893. évi mérleg előterjesztése kapcsolatban a számvizsgáló bizottság jelentésével. 4. A hitelegyleti bizottmány kiegészítése hat kilépett tag helyett. Az 1893. év végével Bacsó Antal, Buzáky Gyula, Mihálik József, Rajta György, Szablóczky és Valenta András sorrend szerint kilépnek, kik újra megválaszthatók. 5. A számvizsgáló bizottság megválasztása, mely 5 tagból áll. 6. Igazgatósági javaslat a hitelegyleti választmány díjazása iránt. Eckstein György, a hitelegyleti bizottmány elnöke.

TANÜGY.

(—) **Az évrő vizsgálatok sorrendje az aradi állami főreáliskolánál:** Junius 13-án és 14-én magánvizsgálatok, 15-én hittani vizsgálatok, 16-án d. e. 1. oszt. nyelvek 4. ó. német-francia, 7. o. reáliák, 18-án 2. o. nyelvek, 5. o. magyar-történelem, VI. o. reáliák, 19-én 3. o. magyar-történelem, VI. o. német-francia, 20-án IV. o. magyar-földrajz, VII. o. német-francia, V. o. reáliák. 21-én V. o. német-francia, I. o. reáliák, 22-én VI. o. magyar-történelem, II. Reáliák. 23-án VII. o. magyar-történelem III. o. Reáliák, 25-én III. o. német-francia, IV. o. reáliák, d. u. 2—3 V. és VI. o. latinnyelv 26. d. e. torna.

MULATSÁGOK.

(=) **A polgáristák majálisa** lesz ma a családi erdőben és ez nagy esemény már tudni illik azon hölgyeknek, kiknek a szoknyája széle arasznyira leng a föld felet. Hány titkos szóhaj szállt eddig is fel, fel a felhők mögé, melyek mind egy-egy kerést, fohászt röptettek az esők és napsugarak kormányzójához és csak a napsugrat kérték a mai napra. Talán meg lesz hallgatva a sok forró óhaj? Talán nem fognak könnyezni a szép szemek, melyek összes ragyogásukat ma délután 3 óratól kezdve fogják kiegazsani a tánczkörben?

(=) **Népünnepély.** Az aradi dalegylet június 3-án a városligetben érdekes és gazdag műsorral népünnepélyt rendez, melynek műsorában egyes számokat Lódy János jelenleg Aradon működő művészársága is be fog tölteni. A műsor bohókás részből kiemelendő a talicskázás, perccozás, póznamászás, mogyoró törés, ugró és fűttyverseny, körfuttatások. Mindezen szórakoztató versenyek értékes díjak kitűzése mellett fognak lefolyni. Este fényes kivilágítás és nagyszabásu tűzijáték, végül pedig dalestély lesz táncmulatsággal egybekötve.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Mikor a rendőrt elítélik.** Ha valaki rossz fiat tesz a tüzre, azt elítélik, hát ez jól van így, hanem mikor a rendőr csinál rendetlenséget az már mégis furcsa dolog. Ilyen forma dolog foglalkozta tegnap a kir. törvényszék Aradon. Gera Károly budapesti rendőr Klement Károly aradi lakostól két széket vett, a mely székeket Klement voltaképen Weisberger aradi lakostól lopott. Ezért az orgazdaság-féléért Gera Károlyt 2 heti börtönre ítélte a törvényszék.

TÁVIRATOK.

Wekerle Bécsben.

Budapest, május 25. (Saj. tud. táv.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma Bécsbe utazik. Ezzel az uttal tudvalevőleg dülőre jut a polgári házasság sorsa és megoldást kap a mai helyzet, amelyről a klerikális táborból a lehető legképtelenebb híreket korpoltálják.

A helyzet a szabadelvű pártra — ezt teljes megnyugvással irhatjuk — egyáltalán nem bizonytalan, mert erre a pártra nézve csak két alternatíva áll tenn. Vagy győz, vagy bukik. Egyaránt egyetértéssel néz elébe az alternatíva mindkét esélyének. Így, vagy úgy, a szabadelvűpárt mint egy ember fog kormánya mellett megállani és épen ezért a helyzetről érthető módon a szabadelvűpártban optimista a nézet.

A kérdés azon fordul meg, hogy más valaki volna-e képes ma többséget összszeverbuválni? Ez egyedül a szabadelvűpárton mulik, a mely pedig egyetért és összetart. Miután pedig épen Bécsben irtóznak az új választásoktól leginkább, holott a szabadelvűpártnak ettől sincs oka a mai viszonyok között idegenkedni, a helyzet megoldása tehát mindenképen a szabadelvűpárt kezében van és marad.

Kísérletet, hiszen azt tehetnek esetleg minden irányban. Induljanak azonban akár merre, végezetül minden irányból csak a szabadelvűpártra bukkannak, a melynek összetartásán és egyetértésén megfognak ezek a kísérletek törni.

Ezért egész nyugodtan nézünk Wekerle bécsi utjának eredménye elé.

Budapest, május 25. (Saját. tud. táv.) Wekerle miniszterelnök ma este egy vagy két napi tartózkodásra Bécsbe utazott.

Önkényt érthető az is, hogy a miniszterelnök *ő Felségének* azon differenciákról is fog előterjesztést tenni, mely a képviselőház és a főrendiház közt a házassági javaslatra nézve felmerült.

Azon oly nagy buzgalommal kolportált gyanúsítások és híresztelések, melyek a miniszterválság eshetőségére vonatkoznak, teljesen tarthatlanok.

Nem létezik még oly csekély jel sem, mely arra mutatna, mintha a kabinet nem élvezné a korona teljes bizalmát, annál kevésbé művelt és jogosult feltevésnek véljük, hogy a főrendiház annak tudatában, hogy a képviselőház a kötelező polgári házasság tekintetében álláspontjához tántoríthatlanul ragaszkodik s a mostani kormány visszavonulása az egész szabadelvűpártot ellenzékbe terelné.

A javaslatot meg fogja szavazni, mint ezt gróf Széchenyi Imre jól megfontolt politikai indokból tette.

Megczáfolt szenzáció.

Budapest, május 25. (Saj. tud. táv.) A Neues Wiener Tagblatt beszélgetését Wekerlével a „Nemzet“ megczáfolja. Csúpán néhány szót beszélgettek együtt a bemutatáskor.

A memorandum-pür,

Kolozsvár, május 25. (Saját tud. táv.) Az elnök egy óráig összegezi a harminczhét kérdést, és mindenik vádlottnál külön terjeszti elő, hogy: „közreműködött-e a memorandum terjesztésében“ és aztán, „hogy vétkes-e?“

Az esküdtek tíz órakor visszavonultak és egyegyed kettőkor ismét bevonultak, mire Verner Dezső az esküdtek határoza-

tát a következőkben hirdeti ki: Arra a kérdésre: „Van-e a memorandumban igazgatás? Mind a 12 szavazattal egyhangú igen. Arra a kérdésre: „Vétkes-e Ratiu? 10 igen volt az esküdtek válasza. A vádlottak közül fölmentették Román Miklóst, Munteán Jánost és Duma Jánost.

A főügyész a büntetésre két osztályt állít föl. — Csupa súlyosbító körülmény figyelembe vétele mellett Pap, Lukaciu, Comsia, Christea, Baricanu, Suciu, Veliciu, Coroján, Domide, Patitiu és Mihali, mint a kik a terjesztést határozták el, főügyész indítványa szerint ezek büntetése közép mértéken felül szabandó ki.

Ratiut szintén súlyosan kéri elítélni. A vétkeesség kisebb mértéke alkalmazandó Barbu-ra és Román Dénesre. A költségeket fizessék együtt. Az ítéletet több hazai magyar, román és német lapban saját költségükön, közöljék. A perköltség 3238 frt. A vádlottak megjegyzést nem tettek.

Az ítélet a vádlottakra igazgatásért fél évtől öt évig terjedő fogházbüntetést szabott a btkv 171 és 173-ik szakaszai értelmében. Nevezetesen elítéltetett:

Ratiu 2 évre, Pap 1. Lucaciu 5, Comsia 3 évre. Christea 8 havi, Coroján 2 év és 8 havi, Barbu 2 havi, Mihali Tivadar 2 év és 6 havi, Suciu 1 év és 6 havi, Veliciu Mihály 2 évi, Patitia 2 év és 6 havi, Domide Gerasin 2 év és 6 havi, Román Dénes 8 havi, Barcianu 2 év és 6 havi államfogházra, továbbá a költségekre és az ítéletnek a lapokban leendő közlétevére ítéltettek.

Montenegró és az egyházpolitika.

Czettinje, május 25. (Saj. tud. táv.) A hivatalos „Glas Crnagorca” vezércikkben foglalkozik a magyarországi felső ház egyházpolitikai tárgyalásaival és abból a tényből, hogy a katolikus püspöki karral együtt a különféle nemzetiségi egyházak ellen szavaztak, azt a meggyőződést meríti, hogy a nemzetiségi magyarok erőszakos eljárása ellen egyesülni fognak, mely törekvésükben ők inkább számíthatnak az uralkodó támogatására, mint a magyarok.

Halált hozó vadászat.

Pisa, május 25. (Saj. tud. táv.) San-Rossoriban a vadászaton gróf Námoli, Umberto bírály főerdőmestere részt vett. A hajtás után a sűrűségből lövés dördült el. mire Námoli gróf haldokolva rogyott össze. A golyó fejét találta, mely halálát okozta a fővadásznak. A rendőrség azt hiszi, hogy az anarkisták követték el a gyilkosságot.

Umberto királyt táviratban értesítették a gyilkos merényletről.

Cholera.

Konstantinápoly, május 25. (Saj. tud. táv.) A kolerajárvány terjedésére vonatkozó hírek kedvezőbb hangzanak. Siwaban is, mely a betegség fészket képez, örvendően fogja a betegedések száma.

Elfogott nihilisták.

Pétervár, május 25. (Saj. tud. táv.) A legutóbbi feltedezett összeesküvést orosz nihilisták és nemzetközi anarkisták tervezték. Elfogtak két francziát, kiknél dinamitot találtak. Két tanuló anarkista proklamációt terjesztettek. A kiáltványokat angol hajón csempészték Oroszországba. Krapotkin herceget is elfogták, állí-

tólag összeköttetésben van a merénylőkkel.

Zavargás.

New-York, máj. 25. (Saj. tud. táv.) Pensylvaniában reggel összeütközés volt, kétezer strájkoló és tizenöt rendőr között. Mindkét fél fegyvert használt és lőtt a zavargóknak öt halotjuk és öt sebesültjük van. Három rendőr nehéz sebet kapott.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, május 25.

(S. ss.) Az alig néhány száz métermázsa-ra rugó behozatal dacára, az árak ismét csökkentek. Malmaink keveset vásároltak. — Lanyha irányzat mellett elkelt. —
b u z a 250—300 métermázsa 6 frt 6 trt 40 krig.
t e n g e r i 150 métermázsa 4 frt 20—4 frt 30 krig.
r o z s névleg jegyezve 5 forint.
á r p a névleg jegyezve 5 frt 60—5 frt 80 krig.
z a b névleg jegyezve 6 frt 10—6 forint 20 krig.

Vetések állása.

Némely vidékünkön a szó igaz értelmében olyanok a termények, amilyenek rég, talán már évtizedek óta nem voltak, a parasztságban is kat. holdanként 9—12 mm., sőt néhol ezen felül termést is remélnek az uradalmi földeken pedig 12—14 és néhol 15—16 métermázsa gabona-termésre is van kilátás; mind olyan események ezek, a melyekkel érdemes, ha csak röviden is, foglalkozni. A Duna jobbpartjának, különösen Ausztriához közel eső részében: Sopron, Vas, Zala, Moson és Pozsony vármegyékben valóságos jó termésre van kilátás, egyes dunántul fekvő kisebb körzetekben a remélhető termés a jó középén felült, sőt itt-ott a kintűt is meghaladja.

Egy szóval, ha jó időjárás lesz a szárazabb időjárás állandósul, nagyon valószínűnek tartjuk, hogy az idén, mint ezt a hivatalos jelentés is kimutatja, sokkal kielégítőbb termés lesz egyes terményekből, mint volt az utóbbi években.

Arad, máj. 25. (Saj. tud.) Aradon és vidékén az idő igen szeszélyes s inkább márciusi, vagy áprilisi, mint májusinak illenék be. Egyszer derült, meleg nap, másszor szakadó eső, sőt zivatar, e hó 20-án megpláne jéggel vegyest záporosó esett. Ily körülmények között természetesen főleg a gyengébb növényzet sok veszélynek van alávetve. Mindazonáltal ez idő szerint a vetések jóknak mondhatók; a buza már meglehetősen felnyult, tüde; a rozs kalászeit kihányta. Az eső a tavaszokra jó hatással volt, s azok most már szépen gyarapodnak. A kukoricát, krumpit és répát már kapálják. Takarmánytelék nagyon szépek. Kerti vetemények gyengén állanak, mert ezeket úgy a zivatar, mint a jég erő en megviselte.

— A triezli általános biztosító-társaság (Assicurazione Generali) folyó évi május hó 10-én tartott 62-ik közgyűlésén terjesztették be az 1893. évi mérlegét. A szármadási jelentésből látjuk, hogy a társaság életbiztosítási díjtartaléka 1893. évi december hó 31-én 39.757,609 frt 91 krra emelkedett, míg kár- és nyereség részesülési tartalékok czimén 1.060,020 frt 07 kr. vezetett új számlára elő. 1893. december 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összege 162.807,927 frt 73 krra emelkedett; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 6.715,576 frt 28 krt tettek. A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és illeték bevétel 10.388,780 frt 65 kr. volt, miből 2.729,196 frt 46 kr. mint díjtartalék és 996,191 frt 01 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelre. Az 1893. december hó 31-én érvényben volt biztosításként a jövő években esedékesé váló díjtelvények összege 29.399,787 frt 58 krra emelkedett. Károkért az 1893. évben 9.302,328 frt 93 krt fizettek ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kifizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 262.401,706 frt 51 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Eb-

ből a kártérítési összegből h a z á n k r a 49.265,865 frt 80 kr. esik, melyet a társaság 154,321 k á r e s e t b e n fizetett. Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alkított tartalék 1893. december 31-én 1.190,544 frt 38 krt tett ki, dacára annak, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alap-szabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében, vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1,289,480 frt 92 krnyi összegben, s végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frttal fentartarott. A társaság biztosíték alapjai az idei átutalások folytán 49.162,470 frt 81 krról 54 millió 990,003 frt 34 krra emelkedett, és következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 8.747,260 frt 73 kr. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 3.909,510 frt 96 kr. 3. Állampapírokra adott kölcsönök 36,179 frt 92 kr. 4. Értékpapírok 34 millió 450,046 frt 52 kr. 5. Tárca-váltók 528,064 frt 60 kr. 6. Folyó-számlák (Adóssok a hitelezők követeléseinek levonásával 1.214,319 frt 82 kr. 7. Készpénz az intézeteknél és bankoknál 2.429,629 frt 79 kr. 8. A részvényeseknek biztosított adósslevelei 3.675,000 frt. Összesen 54 millió 990,003 frt 34 kr. Ezekből több mint 15 millió magyar é r t é k e k r e esik. Az elért 812,185 frt 13 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztaléknál részvényenkint 120 frtot aranyban, vagyis 300 frankot fizet.

Szeszűzlet.

— Május 25. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beletérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 25. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irányzat	100 kilogramm frt
H	Buza	bánási	szilárd 6.75—7.20
		tiszavidéki	6.80—7.20
		pestvidéki	6.75—7.20
		fehértmegyei	6.75—7.20
		báoskai	6.85—7.25
H	Rozs	—	lanyha 5.20—5.35
		—	—
H	Árpa	takarmány	osond. 5.95—6.30
		égetni való	6.55—7.40
H	Zab	—	lanyha 6.70—7.10
		—	—
		—	—
		—	—
		—	—
H	Tengeri	bánási	lanyha 4.70—4.80
		mánemű	—
H	Káposzta-repcze	—	lanyha 3.80—4.25
		—	—
S	Köles	—	osond. 3.80—4.25
		—	—
		—	—
		—	—
		—	—
S	Buza	tavaszi	szilárd 7.03—7.04
		junius 1894	6.79—6.81
		őszi	5.58—5.55
S	Tengeri	május-junius 1894	szilárd 4.74—4.76
		szept-október 1893	4.86—4.88
S	Zab	Budapest sz. tavaszi	szilárd 5.74—5.76
		Budapest sz. őszi	—
S	Káposzta-repcze	aug.-szeptemoer 1893	szilárd 10.10—10.15

Felelős szerkesztő. Vass Géza.

NYILTTÉR.*

NAGY

KATONA-HANGVERSENY.

Ma szombat, május 26 án és minden következő szombaton.

Dobranszky Márton

(ezelőtt Wittmann)

Söresarnok és éttermében

a 33-ik gyalogezred zenekara által

HANGVERSENY

rendeztetik változatos műsorral, ez alkalommal a zenekar új kermestere, Riezi ur, személyesen fog vezényelni.

Kitünő ételek, hamisítatlan italok, valamint pontos, jutányos és lelkiismeretes kiszolgálásról legjobban gondoskodtam, miért is a nagyérdemű közönség szíves pártfogásáért esedezem

kiváló tisztelettel:

Dobranszky Márton,

vendégfő.

Abonnement á la carte 20% engedmény, szívesen elfogadjatik.

Kezdeté 8 órakor.

Bélepti-díj 20 kr.

Figyelmeztetés.

Az ezen lapban folyó évi május 21-én a közös hadsereg részére szükséges élelmezési cikkek szállítására vonatkozólag megjelent hirdetményre az illető termelők és községek ezenel figyelmeztetnek.

A cs. és k. 7. hadtest intendáncsága.

231 | 894. g. sz. u.

1—

HIRDETMÉNY.

A városi színház-épület déli bérházának 1-8. emeletén levő 3. sz. jelenleg Simonyi Lajosné urnő által birtokolt és 6 utcai, 1 elő, 1 cselédszobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. é. május hó 1-től kezdve bérbeadó.

A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni.

Arad, 1894. május 25.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

ARADI KÖZLÖNY.

Elek járási főszolgabírótól.

1317/1894.

533. 2—3.

Pályázati hirdetmény.

A siklói községi jegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, annak választás utjánai betöltésére határidőül folyó év június hó 6. napjának d. e. 10 óráját sikló községéhez ki-tűzöm.

Felhívom ennél fogva pályázni kívánókat, hogy az e tekintetbeni kérvényeiket az 1883: I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelve hozzám a választást megelőző napig annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Elek, 1894. évi május hó 17-én.

Jank János,

főszolgabíró.

7451 | 894.

1—3

Hirdetés.

A nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

A városi tanács.

5218/1894. szám.

535. 2—2.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszteriumnak folyó évi május hó 8-án kelt 26393/894. számú magas intézménye folytán ezennel közhírré tétetik, hogy az alább felsorolt munkálatoknak vállalatba adása céljából a kulai magyar királyi kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1894. évi június hó 25-én délelőtt 9 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratú írásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig alólírott m. kir. államjóságigazgatóságához adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben feltüntetett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyezve, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalkozói szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak vagy akik nyereségyéből eredő büntetést elítéltek, azok az árlejtésben részt nem vehetnek, elkésett, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vételni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fentartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok a kulai m. kir. kincst. ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. A plávnai róm. kath. templom- és paplak helyreállítása 970 frt 60 kr kikiáltási ár mellett és a hitközség által a kézi és írás napszámokért fizetendő 57 frt 96 kr készpénz.

2. A kuczurai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 510 frt 40 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

3. A szontai róm. kath. templom és lelkészlak helyreállítása 263 frt 24 kr és 490 frt 88 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 56 frt 16 kr és 23 frt 98 kr készpénz.

4. A krusevlyai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 164 frt 18 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

5. A kulai róm. kath. templom helyreállítása 242 frt 72 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 26 frt 68 kr készpénz.

6. A kolluthi róm. kath. templom- és paplak helyreállítása 952 frt 23 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

7. A bukini róm. kath. templom- és paplak helyreállítása 3363 frt 96 kr kikiáltási árral és a hitközség által természetben szolgáltatandó kézi- és írás napszámok.

8. A bogojevai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 67 frt 77 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 8 frt 48 kr készpénz.

9. A prigl.-sz. iváni róm. kath. templom helyreállítása 903 frt 22 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 59 frt 77 kr készpénz.

10. A monostorszei róm. kath. lelkészlak helyreállítása 280 frt 99 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 24 frt 59 kr készpénz.

11. A gákovai róm. kath. lelkészlak helyreállítása 669 frt 51 kr kikiáltási árral és a hitközség által a kézi- és írás napszámokért fizetendő 49 frt 40 kr készpénz.

Aradon, 1894. évi május hó 19-én.

M. kir. államjóságigazgatóság.**Gyors és biztos segítség gyomor bajok és azok következményei ellen.**

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

147. 8—12.

ÉLETBALZSAM dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatóbb gyógyfüvekből a leggondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok: gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbőgés, vértolulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. — Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy bizonyult, megbízható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrek békinek betekintés végett rendelkezésre állanak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, — hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. Rosa-féle életbalsam” minden üvegcséje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalsama „fekete sashoz” címzett gyógyszer-tárból, FRAGNER B. Prága, 205—III.” magyar, német, cseh és francia nyelven olvasható, széles feleiben pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. Rosa életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

főraktárában gyógyszer-tár a „fekete sashoz” Prágában, 205—III. és Budapesten: Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz., Budai Emil ur városi gyógyszer-tárában a város-ház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában**van raktár ezen életbalsamból.****Ugyanott kapható: „prágai általános házikenőcs”,**

több ezer hálynyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevény-nél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s a hol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéretti és kigyógyítja.

Kapható 25 és 30 kros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga ércszelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, — melyen az ide nyomott védjegy lát-

ható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM, a legbizonyosabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tevétség visszanyerésére. — **Egy üveg ára 1 frt.**

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhöz” címzett gyógyszer-tárban, Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Védjegy.

ASSICURAZIONI GENERALI 1893. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1893).

Table with columns: BEVÉTEL, Üzlet, Vagyon, Összes, KIADÁS, Üzlet, Vagyon, Összes. Rows include: 1. Díjtarték a múlt évről, 2. Tartalék oly károka, melyek 1893. decz. 31-én még függőben voltak, 3. Díjak a törlesztések levonásával, 4. Visszatérített baleset károk, 5. Visszatérített baleset jutalékok, 6. Kötvényilletékek, 7. Tőke elhelyezések jövedelme, 8. Nyereség különféle értékesítések folytán.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1893).

Table with columns: Üzlet, Vagyon, Összes, KIADÁS, Üzlet, Vagyon, Összes. Rows include: 1. Díjtarték a múlt évről, 2. Tartalék 1893. december 31-én függőben levő károka, 3. Díjbevétel, 4. Kötvénydíjak, 5. Díjtarték átadott viszontbiztosításokra, 6. Elhelyezett tőkék jövedelme, 7. Nyereség különféle értékesítések folytán.

* A külföldi valutára szóló összegek a törvényes ráta szerint számítottak át.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.

Table with columns: Folyó szám, A tétel neve, A, B, ÖSSZESEN, Folyó szám, A tétel neve, A, B, ÖSSZESEN. Rows include: 1. Ingatlan birtok, 2. Városi telkek, 3. Földbirtokok, 4. Kötésönök, 5. Kamatozó jelzálogilag biztosított tőkék, 6. Kötésönök letelestményezett állam- és más értékpapirokra, 7. Váltak a társaságban, 8. Előlegek a jelzálogostálynak, 9. Pénzkezelő és hiteltörlesztő intézeteknél, 10. Készpénz-készlet a fizetési és ellenérték igazgatóságok pénztárában, 11. Maradvány a viszontbiztosító számláiban, 12. Maradvány az inaszet főkönyv számláiból, 13. Maradvány az A mérleg folyó számlájából, 14. Adósságok, 15. Díjtarték átadott élet- viszontbiztosításokra, 16. Biztosítási és vasszekrények a társaság összes hivatalában, 17. Előlegesen jutalékok és szervezési költségek.

A. ca. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Besso M., Dr. Camillo Bozza, Báro Bruck Otto, Dr. Calabi R., Báro Morpurgo József, Segré V.

A vezérigazgató: Besso József.

Magyarországi vezérigazgató: Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főgynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adnak és élet-, tűz-, szállítvány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jégbiztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

Az aradi főgynökség:

IUSTIG

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdájában.